

TORAH in MOTION

Stimulating Torah Virtually Everywhere

Is Belief a Mitzvah and Why Does it Matter?

IF GOD IS SO POWERFUL AND HE IS SUPPOSED
TO BE EVERYWHERE, HOW COME I CAN'T
FIND HIM ON EITHER MYSPACE OR FACEBOOK?

Rabbi Steven Gotlib

Avreich, Beit Midrash Zichron Dov
Rabbinic Educator, The Village Shul

1. דברים ה: ה-י

אָנְכִי עָמַד בֵּינֶיךָ וּבֵינֵיכֶם בְּעֵת הַהוּא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת־דְּבַר ה' כִּי יִרְאַתֶּם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא־עָלִיתֶם בְּהָר לֵאמֹר: אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי:

I stood between the LORD and you at that time to convey the LORD's words to you, for you were afraid of the fire and did not go up the mountain—saying: **I the LORD am your G-d who brought you out of the land of Egypt, the house of bondage:** You shall have no other gods beside Me.

2. תלמוד בבלי מכות כג: כד.

דרש רבי שמלאי שש מאות ושלוש עשרה מצוות נאמרו לו למשה שלש מאות וששים וחמש לאוין כמנין ימות החמה ומאתים וארבעים ושמונה עשה כנגד איבריו של אדם אמר רב המנונא מאי קרא תורה צוה לנו משה מורשה תורה בגימטריא שית מאה וחד סרי הוי אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום

Rabbi Simlai taught: There were 613 mitzvot said to Moses. 365 prohibitions corresponding to the number of days in the solar year and 248 positive mitzvot corresponding to the number of a person's limbs. Rav Hamnuna said: What is the verse that alludes to this? "Moses commanded to us the Torah, an inheritance..." The word Torah, in terms of its numerical value, is 611. **In addition, "I am the Lord your G-d" and: "You shall have no other gods", we heard from the mouth of the Almighty, for a total of 613.**

3. תלמוד בבלי סנהדרין צט.

תנו רבנן (במדבר טו, לא) כי דבר ה' בזה ומצותו הפר הכרת תורת זה האומר אין תורה מן השמים ד"א כי דבר ה' בזה זה אפיקורוס... רבי ישמעאל אומר זה העובד עבודת כוכבים מאי משמעה דתנא דבי ר' ישמעאל כי דבר ה' בזה זה המבזה דבור שנאמר לו למשה מסיני (שמות כ, ב) אנכי ה' אלקיך לא יהיה לך אלקים אחרים וגו'

The Rabbis taught: "Because he scorned the word of G-d and breached his commandments he is cut off" refers to someone that says that the Torah is not from Heavem. Alternatively, the pasuk refers to an Epicurean... **Rabbi Yishmael says that it refers to someone who worships idolotry. How do we know this? Because Rabbi Yishmael teachers that the pasuk means that he scorned the words that were said to Moshe on Mt. Sinai: "I am the LORD your G-d, do not worship other gods."**

4. ספר המצוות להרמב"ם מצות עשה א

היא הצווי אשר צונו בהאמנת האלקות, והוא שנאמין שיש שם עלה וסבה הוא פועל לכל הנמצאים, והוא אמרו אנכי ה' אלקיך... הנה נתבאר לך שאנכי ה' מכלל תרי"ג מצוות, והוא צווי באמונת האלקות כמו שבארנו.

The first *mitzvah* is that we are commanded to acquire knowledge of the nature of G-d's existence, i.e. to understand that there is an Original cause and Source of existence Who brings all creations into being. The source of this commandment is G-d's statement (exalted be He), "I am G-d your Lord."... It is clear from this passage [the Gemara in *Makkos*] that "I am G-d your Lord," i.e. knowledge of G-d, as explained above, is counted as one of the 613 *mitzvot*.

5. משנה תורה, הלכות יסודי התורה ב-א-ב

האל הנכבד והנורא הנה מצוה לאהבו וליראה אותו שנאמר (דברים ו ה) "ואהבת את ה' אלהיך". ונאמר (דברים ו יג) "את ה' אלהיך תירא". והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו. בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערף ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפארו ומתאנה תאנה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד (תהילים מב ג) "צמאה נפשי לאלהים לאל חי". וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות. כמו שאמר דוד (תהילים ח ד) "כי אראה שמיך מעשי אצבעתיך" (תהילים ח ה) "מה אנוש כי תזכרנו". ולפי הדברים האלו אני מבאר פללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהב את השם. כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם:

It is a mitzvah to love and fear this glorious and awesome God, as [Deuteronomy 6:5] states: "And you shall love God, your Lord" and, as [Deuteronomy 6:13] states: "Fear God, your Lord." What is the path [to attain] love and fear of Him? When a person contemplates His wondrous and great deeds and creations and appreciates His infinite wisdom that surpasses all comparison, he will immediately love, praise, and glorify [Him], yearning with tremendous desire to know [God's] great name, as David stated: "My soul thirsts for the Lord, for the living God" [Psalms 42:3]. When he [continues] to reflect on these same matters, he will immediately recoil in awe and fear, appreciating how he is a tiny, lowly, and dark creature, standing with his flimsy, limited, wisdom before He who is of perfect knowledge, as David stated: "When I see Your heavens, the work of Your fingers... [I wonder] what is man that You should recall Him" [Psalms 8:4-5]. Based on these concepts, I will explain important principles regarding the deeds of the Master of the worlds to provide a foothold for a person of understanding to [develop] love for God, as our Sages said regarding love: "In this manner, you will recognize He who spoke and [thus,] brought the world into being."

6. משנה תורה, הלכות עבודה זרה וחוקות הגויים א-ג

כיון שנגמל איתו זה התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן והתחיל לחשב ביום ובלילה והנה תמה היאך אפשר שיהיה הגלגל הנה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג ומי יסבב אותו. כי אי אפשר שישבב את עצמו. ולא היה לו מלמד ולא מודיע דבר אלא משקע באור בשדים בין עובדי כוכבים הטפשים ואביו ואמו וכל העם עובדי כוכבים והוא עובד עמהם ולבו משוטט ומבין עד שהשיג דרך האמת והבין קו הצדק מתבוננתו הנכונה. ונדע שיש שם אלוה אחד והוא מנהיג הגלגל והוא ברא הכל ואין בכל הנמצא אלוה חוץ ממנו. ונדע שכל העולם טועים ודבר שגורם להם לטעות זה שעובדים את הכוכבים ואת הצורות עד שאבד האמת מדעתם. וכן ארבעים שנה הפיר אברהם את בוראו. כיון שהפיר ונדע התחיל להשיב תשובות על בני אור בשדים ולערף דיו עמהם ולומר שאין זו דרך האמת שאתם הולכים בה ושבר הצלמים והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבד אלא לאלוה העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסוף כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים.

After this mighty man was weaned, he began to explore and think. Though he was a child, he began to think [incessantly] throughout the day and night, wondering: How is it possible for the sphere to continue to revolve without having anyone controlling it? Who is causing it to revolve? Surely, it does not cause itself to revolve. He had no teacher, nor was there anyone to inform him. Rather, he was mired in Ur Kasdim among the foolish idolaters. His father, mother, and all the people [around him] were idol worshipers, and he would worship with them. [However,] his heart was exploring and [gaining] understanding. Ultimately, he appreciated the way of truth and understood the path of righteousness through his accurate comprehension. He realized that there was one God who controlled the sphere, that He created everything, and that there is no other God among all the other entities. He knew that the entire world was making a mistake. What caused them to err was their service of the stars and images, which made them lose awareness of the truth. Abraham was forty years old when he became aware of his Creator. When he recognized and knew Him, he began to formulate replies to the inhabitants of Ur Kasdim and debate with them, telling them that they were not following a proper path.

7. השגות הרמב"ן לספר המצוות מצות עשה א

וכן בדברי רז"ל מפורש שהוא קבלת מלכותו יתעלה והיא האמונה באלקות, אמרו במכילתא לא יהיה לך אלקים אחרים על פני למה נאמר לפי שהוא אומר אנכי ה' אלקיך, משל למלך שנכנס למדינה אמרו לו עבדיו גזור להם גזירות אמר להם לאו כשיקבלו מלכותי אגזור עליהם גזירות שאם מלכותי אינן מקבלים גזירותי היאך מקיימים, כך אמר המקום לישראל אנכי ה' אלקיך לא יהיה לך אלקים אחרים על פני אני הוא שקבלתם עליכם מלכותי במצרים אמרו הן כשם שקבלתם מלכותי קבלו גזירותי לא יהיה לך. ועם כל זה ראיתי לבעל ההלכות שלא ימנה אותה מצוה מכלל תרי"ג... והנראה מדעתו של בעל ההלכות שאין מניין תרי"ג מצוות אלא גזירותיו יתעלה שגזר עלינו לעשות או מנענו שלא נעשה, אבל האמונה במציאותו יתעלה שהודיע אותה אלינו באותות ומופתים ובגילוי השכינה לעינינו הוא העיקר והשורש שממנו נולדו המצוות לא ימנה בחשבונן... עשו קבלת המלכות ענין בפני עצמו והמצוות הנגזרות מאתו יתעלה מענין אחר

The Rabbis of Blessed Memory interpreted [this commandment] as acceptance of His kingdom, may He be exalted, and this is belief in His Divinity. They said in the Mekhilta “why was ‘you shall have no other gods besides me’ spoken since G-d already said “I am Lord your Go-?” An analogy to a king that went to rule in a new country. The king’s official’s said to him “legislate laws for the population.” The king responded “before I legislate laws for the population, the population must first accept my sovereignty. For if they do accept my sovereignty then how can they fulfill my laws?” Likewise the Omnipresent said to Israel “I am the Lord your G-d. You shall have no other gods besides me I am He whose Kingship you accepted while in Egypt.” They said “yes.” “Just as you accepted my Kingship then, accept My laws now—do not have. . . . **After all this, I saw that the Ba’al Halakhot (Behag) did not count this commandment within the 613... And it appears from the opinion of the Ba’al Halakhot that the only laws he counted as a commandment within the 613 are those laws which He, may He be exalted, commanded concerning doing an action or refraining from doing an action. Belief in His Existence, may He be exalted, which He informed us through His signs and miracles and the revelation of His Presence in front of our eyes is the essence and root from which the mitzvot are born and are therefore not counted... He made the acceptance of sovereignty a topic unto itself and the mitzvot and the Laws a topic unto itself.** (Translation by R. Ari Weiss).

8. רמב"ן על התורה שמות כ:ב

אנכי ה' אלקיך הדבור הזה מצות עשה, אמר אנכי ה', יורה ויצוה אותם שידעו ויאמינו כי יש ה', והוא אלקים להם, כלומר הווה, קדמון, מאתו היה הכל בחפץ ויכולת, והוא אלקים להם, שחייבים לעבוד אותו... אמר המקום לישראל אנכי ה' אלקיך לא יהיה לך, אני הוא שקבלתם מלכותי עליכם במצרים אמרו לו הן, כשקבלתם מלכותי קבלו גזרותי, כלומר אחר שאתם מקבלים עליכם ומודים שאני ה' ואני אלקיכם מארץ מצרים קבלו כל מצותי!

“I am the Lord your G-d.” This statement is a positive commandment. He said, “I am the Lord” in order to instruct and command the Jewish people that they should know and believe that there is a G-d. That is to say: He exists, and always existed, and everything came into being through His desire and ability. He is their G-d Whom they are obligated to serve ... G-d said to the Jews, “I am the Lord your G-d. You shall have no [other gods].” [In other words, G-d said,] “It is I Whose Kingship you accepted on yourselves in Egypt.” They (the Jews) replied, “Yes it is true.” [G-d then said,] “If you accept my Kingship you should accept my laws.” That is, after you have accepted and agree that I am the Lord and I am your G-d [as you saw] from Egypt, now accept my mitzvot!”

9. רב חסדאי קרשקש אור ה' הקדמה

יסוד האמונות ושרש ההתחלות אשר יישירו אל ידיעת האמת בפנות התורה [האלקית] הוא האמונה במציאות הקל יתברך ולהיות הכוונה בחלק הזה (אמונות) [אמות] פנות ודעות תורת הקל יתברך וראוי שנחקור בשרש הזה ואופן עמידתנו עליו. ואולם היות שרש התחלות התורה (הקל יתברך) [האלקי] הוא האמונה במציאות הקל יתברך הוא מבואר בעצמו להיות התורה מסודרת ומצווה ממסדר ומצוה. ואין ענין להיות הקל יתברך זולת היות המסדר והמצוה הקל ית' ולזה טעה טעות מפורסם מי שמנה במצות עשה להאמין מציאות הקל יתברך וזה כי המצוה [מן] המצטרף ולא יצויר מצוה בזולת מצוה ידוע. ולזה באשר נטה אמונת מציאות הקל יתברך מצוה כבר נניח אמונת מציאות הקל יתברך קודמת בידיעה לאמונת מציאות הקל ואם נניח גם כן אמונת מציאות הקל הקודמת מצוה יתחייב גם כן אמונת מציאות הקל קודמת וכן לבלתי תכלית ויתחייב שתהיה אמונת מציאות הקל מצות בלתי בעל תכלית וכל זה בתכלית הבטול ולזה הוא מבואר שאין ראוי למנות אמונת מציאות הקל במצות עשה.

וכבר יראה מפנים וזה שכבר יראה מהוראת שם המצוה וגדרה שלא תפול אלא בדברים שיש לרצון ולבחירה מבואר בהם. אמנם אם האמונת במציאות הקל היא מהדברים שאין לבחירה ורצון מבואר בהם יתחייב שלא תפול הוראת שם המצוה בה וזה ממה שנחקר בו ממה שיבא בגזירת הצור ואיך שיהיה למה שהוא מבואר היות האמונה הזאת שרש והתחלה לכל המצות אם נמנה אותה במצוה יתחייב שתהיה התחלה לעצמה וזה בתכלית הבטול.

The basis of all faith and the taproot of all beginnings, that paves the way towards understanding the truth of the elements of the divine Torah, is the belief in the existence of G-d, the Blessed. Therefore the purpose of this section [of Ohr Hashem] is to substantiate aspects and knowledge of the Torah of G-d, the Blessed, and it is worthy of examination, this root, and how it can be stood on firm ground... Yet, if the first command of the Torah were to be belief in the existence of G-d, the Blessed, the commander would be commanded. **And it is the nature of G-d to only be the one commanding, not a thing that is commanded! Yet this is the famous mistake of those who counted as a positive commandment belief in the existence of G-d, the Blessed, and this mistake is that the commands do not stand alone, there is no system of commands without a known and recognized commander. And for this, when you count believing in G-d as a commandment, you already assume the existence of a G-d to command you, which you already knew that you should believe in. And if you were to believe that a G-d commanded you to believe in a G-d, you'd have to know that a G-d commanded you to believe in a G-d! And it would go on forever, this infinite chain of things you'd need to believe in, and so the whole point would be destroyed.** And that is why you should never count believing in the existence of G-d, the Commander, as a commandment.

And this may be seen in another way: **that it is indeed clear from the meaning of the term commandment and its definition that it can only find its place among things to which will and choice apply. If indeed the belief in the existence of G-d is among the things to which will and choice do not apply, it follows that the meaning of the term commandment will not fit.** This is something we shall investigate later on, G-d willing. Any way one looks at it, because it is evident that since this belief is a root and principle of all the commandments, if we count it itself as a commandment, it would follow that it is its own premise—yet this is the height of absurdity! (Translation by Joshua Skootsky).

10. רב חסדאי קרשקש אור ה' ב:ה:

בדעות אשר בפנות התוריות איך יהיה בהם גמול ועונש מי יתן ואדע כי הוא מבואר לפי הקבלה שהעונש בהם נפלא כאמרם אבל המינים והאפרקוסים ושכפרו בתורה ושכפרו בתחיית המתים. ואמרם במשנה. אלו שאין להם חלק לעולם הבא וכו' וכבר יראה בהם שאין לרצון ולבחירה מבוא בהם כלל... שהמאמין אמונה מה. וכל שכן אם היא אמונה מופתית אין אפשר מבלתי שירגיש חיוב והכרח גמור להאמין האמונה ההיא. וזה שאחר שהמניע הוא חזק החיוב אין המלט ממנו והוא המופת המוחלט אחר שהנחונה אמונה אמונה מופתית. הנה החיוב וההכרח מבואר נגלה ומורגש אצלו שהוא נמנע בחקו ולהאמין סותר האמונה ההיא... שהאדם על האמונות בלתי בחיריי ואין לרצון שום מבוא עליהם...

שאחר שהתבאר שאין על האמונות מבוא לרצון אבל המאמין הוא מרגיש בהכרח אשר לו על היותו מאמין הנה הוא מבואר שאין המלט אלא בשנשי' הבחירה והרצון על ענין דבק ומחובר עם האמונות סמוך מצדן להם והוא הערבות והשמחה אשר לנו כשחננו אותנו השם אמונתו והחריצות לעמוד על אמתת והוא עניין רצוניי ובחיריי בלי ספק. וזה שכבר יצוייר אמתות האמונה בזולת שישגי בעל האמונה התעוררות שמחה בהיותו בעל האמונה ההיא. ולזה הוא מבואר שהתעוררות השמחה והשתדלות בעיון באמתתה עניינים נמשכים לרצון והבחירה אשר עליה יתישב עניין הגמול והעונש.

How could there be reward and punishment for beliefs relating to Torah? What would I give to understand this! For it is made clear in the tradition that their punishment is extraordinary, as they said, "the heretics and epicureans, those who deny the Torah or deny the resurrection of the dead... will remain in Gehinnom generation after generation", and "The following have no share in the world to come: one who says that the resurrection of the dead is not found in the Torah, one who says that the Torah is not from heaven, and the epicurean"... **But we can clearly see that desire and choice have no sway whatsoever in these matters. Because... when a person believes something, they experience that belief as compelled and entirely un-chosen. How much more so when they have compelling, inescapable reasons irrefutably proving it to be true: in these situations they feel clearly, perceptibly, and viscerally compelled to believe [the result of the proof], and it is simply impossible for them to believe the opposite... For desire and choice have no effect on beliefs: beliefs are not a matter of choice, and desire cannot act upon them...**

After establishing that desires have no influence on beliefs, and that all beliefs are experienced as compelled upon those who believe them, we have no option other than to locate desire and choice [for which one is rewarded or punished] in an area connected to beliefs and adjacent to them. **This area is the satisfaction and joy we have when God graces us with belief in G-d, and the exertion we dedicate to arriving at its truth - for this is undoubtedly a matter of desire and choice.** For you can immediately see that a belief can be true without a believer achieving (yasig) an awakening of joy in her believing it. **From this it is clear that the awakening of joy and dedication to examining the belief's truth are driven by desire and choice. And from this the question of reward and punishment is resolved.**

(Translation by R. Jason Rubinstein).

11. רב אלתנן וסרמן קובץ מאמרים "מאמר על אמונה"

...כ"ש אנשים המשוקעים בתאות עה"ז, אשר היצה"ר משחד אותם ואומר להם, הרי לפניך עולם של הפקר ועשה מה שלבך חפץ... כי בדבר שהאדם משוחד, לא יוכל להכיר את האמת אם היא נגד רצונותיו והוא כמו שיכור לדבר זה, ואף החכם היותר גדול לא תעמוד לו חכמתו, בשעה שהוא שיכור. ומעתה אין תימה מהפילוסופים שכפרו בחידוש העולם, כי כפי גודל שכלם עוד גדלו יותר ויותר תאוותיהם להנאות עוה"ז, ושוחד כזה יש בכחו להטות דעת אדם, לומר, כי שתי פעמים שנים אינן ארבע, אלא חמש. ואין כח בשכל האדם להכיר את האמת, בלתי אם אינו משוחד בדבר שהוא דן עליו, אבל אם הכרת האמת היא נגד רצונותיו של אדם, אין כח להשכל, גם היותר גדול, להאיר את עיני האדם... והאמונה בע"ז הגיעה לו מפני חוזק תאוותיו לעשות כל תועבה, כדרך עובדו ע"ז, וכמאמרם, לא עבדי ישראל ע"ז אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא... ובעניני אמונה ודעת אי אפשר לאדם להכיר את האמת, רק אם יהיה חפשי מכל תאוות עוה"ז, ואנשים כאלו אינן נמצאים כלל בשום אומה ולשון, רק אצל חכמי ישראל הקדושים כמלאכי אלוקים... נמצא, שאנו חייבין לשמוע לקבלתנו מרז"ל, אשר רק הם היו כשרין לדון בעניני אמונה, בהיות שכלם חפשי משום נטית רצון כל שהוא... כי בלי עסק התורה, אי אפשר לשום אדם להשתחרר מיצרו הרע, המטה את שכלו לרצונותיו.

All the more so for the people who are immersed in the temptations of this world, whom the evil inclination bribes and tells, "behold, there is an ownerless world in front of you, and you can do whatever your heart desires!"... Regarding any matter about which a person has been bribed, he is not able to recognize the truth if it is against his will and it is as if he is drunk regarding this matter. And even the greatest of wise man will not stand up for him while he is in that drunken state. Therefore it is not astonishing that there are philosophers that reject the creation *ex nihilo* because their desires for the pleasures of this world continue to expand in proportion to their intellect. And a bribe like this has the power to turn aside the mind of a person, even to the extent of saying that two times two is not four, but five. But if recognition of the truth is against man's will, then their intellect, even the greatest intellect, does not have the capacity to enlighten them... And his faith in idolatry comes to him because of the strength of his desires to act out all abomination, in the manner of idolatry. As [the rabbis] say, that "the people of Israel only worshiped idols in order to permit themselves public promiscuity" (San. 63b)... **in the matters of faith and knowledge one can only know the truth if they free themselves from all the temptations of this world, and people like that cannot be found in any nation or ethnicity except among the sages of Israel, who are as holy as angels.** We find that we must listen to our tradition from the Rabbis, who were the only ones capable of discussing matters of faith because their minds were free from any distortion of their will... **For without deep engagement with the Torah, it is impossible for any person to free himself from his evil inclination, which twists his intellect to accord with his wishes.**

12. בראשית רבה לט:א

אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם.

R. Isaac said: This [Gen. 12:1] can be compared to a person traveling from place to place and saw a palace ablaze. He said, "Is it possible that this palace could have no proprietor?" The palace proprietor made an appearance to him and said to him, "I am the proprietor of this palace!" So too our father Avraham wondered "how could it be that this world has no proprietor?" Hashem made an appearance to him and said to him, "I am the proprietor of this world!"

13. רב שמעון גרשון רוזנברג (שג"ר) "אי הוודאות כניסיון העקדה"

"על מנת כן" מבטא החלטיות שונה מהציות הרגיל. ציות שמונע רק מכניעה, מהתמסרות ומרצון לצאת ידי חובת הצו האלוקי לא יכול להניב תגובה כזו. איך יכול הוא לפעול מתוך רצון הציות, כשעלול להתברר שציות זה עצמו הוא עברה על רצון ה' זו היא תנועה מוחלטת שלא מתנה את עצמה בדבר כלשהו. מתוך אהבתו את האלוקים, הוא מוכן להסתכן בכך שאלוקים יבוא אליו מחר בהאשמות! התשובה שמדרש זה נותן לשאלת הספק שונה מהתשובות הקודמות; היא תשובה של תנועה מוחלטת, המוכנה להמר על הכל, לא רק על המוסרי, אלא אף על הדתי עצמו, ורק משום כך יכולה היא להגיע אם לא לוודאות מוחלטת אזי לפחות לנכונות ולהתמסרות מוחלטת. בכל אופן נראה שגם ההתעקשות של אברהם על כך שאמנם זהו הציווי האלוקי, אפשרית רק מתוך הספק שהשטן זורע בו. זהו המייחד אותה מאטימות רגילה. במיוחד, אם נפרש שהספק חבוי באברהם עצמו. התעקשות נוקשה, שכלל אינה לוקחת בחשבון את הספק עצמו, היא חסרת משמעות וכוזבת.

An obedience motivated merely by submission, dedication, and a desire to fulfil the letter of the law cannot produce such a reaction. How can Abraham be motivated by obedience when obeying could itself constitute a transgression of G-d's will? His is an absolute, unconditional commitment, his love of G-d so complete that he remains undeterred even by the prospect of G-d's accusing him of murder after the fact. The answer that this midrash provides to the question of doubt differs from the previous ones. It expresses Abraham's unremitting dedication, his willingness to forfeit everything -not just ethics but even his very religion- which is his only path to unqualified devotion, if not utter certainty. **In any event, it appears as though Abraham's insistence on the divine origin of the imperative to slaughter his son can be facilitated only by the seed of doubt...** This is what sets it apart from ordinary obstinacy, especially if we read [his doubt] as a manifestation of Abraham's own misgivings. **Intransigence that does not take doubt into account is meaningless and false.** (Translation from Rabbi Shimon Gershon Rosenberg's *Faith Shattered and Resotred: Judaism in the Postmodern Age*).

14. רמ"א שלחן ערוך אורח חיים א:א

שויתי ה' לנגדי תמיד הוא קלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, פי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כשישבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדבורו במושב המלך, כל שכן כשישבים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו עמו עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מיד יגיע אליו ה' ראה וההכנעה ופחד ה' יתברך ובשנתו ממנו תמיד

"I have set the Lord before me constantly" ; this is a major principle in the Torah and amongst the virtues of the righteous who walk before G-d. **For a person's way of sitting, his movements and his dealings while he is alone in his house are not like his way of sitting, his movements and his dealings when he is before a great king;** nor are his speech and free expression as much as he wants when he is with his household members and his relatives like his speech when in a royal audience. **All the more so when one takes to heart that the Great King, the Holy One, Blessed Is He, Whose glory fills the earth, is standing over him and watching his actions,** as it is stated: "Will a man hide in concealment and I will not see him?" - the word of G-d", he immediately acquires fear and submission in dread of G-d, May He Be Blessed, and is ashamed of Him constantly.